

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Origines Benedictinae, Siue Illvstrivm Coenobiorvm Ord.
S. Benedicti, Nigrorvm Monachorvm, Per Italiam,
Hispaniam, Galliam, Germaniam, Poloniam, Belgium,
Britanniam, aliasque Prouincias. Exordia Ac ...**

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

Capvt LXVIII. Aqvicinctvm Ad Scarpum fl. secundo milliari à Duaco.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11261

omnium consensu auitam arcem ac fedē, amplam illam quidem, sed, admodum ruinosam ac ferè desertam. Hæc Scyrensis monasterij initia sunt & exordia certissima. In media Ecclesia sublimis est tumulus *Otonis* fundatoris, ac *Hazige* fundatricis.

In ingressu domus capitularis est alius de terra eleuatus tumulus, sub quo 120. vtriusq; sexus Comitum ac Principum Schyrensiū corpora sita, & in subterranea crypta, quasi ordine collocata esse dicuntur.

CAPVT LXVIII.

AQVICINCTVM

Ad Scarpum fl. secundo milliari à Duaco.

An. 1079.

Ano millesimo septuagesimo nono, incoeptū est coenobium sancti Saluatoris in insula, quæ dicitur Aquicinctus, à viris illustribus Sichero videlicet atq; Vualtero. Qui Sicherus habebat uxorem nomine Mathildem, nobilem quidem natalibus, sed nobiliorem moribus. Quæ coniugem suum crebrius monendo, ad hoc opus aggrediendum incitauit, ideò maximè, quod sanctum quendam Gordanium inibi quondam eremiticam vitam duxisse ferebatur. Vnde factum est, vt præfati viri hinc crebro colloquentes se mutuo hortarentur, & deliberantes An-

De quo vide Molanū in Natal.

fellum

tellum de Ribodimonte, nobilissimum vi-
 rum adeunt, & ab eo insulam illam, quæ eius
 erat iuris, deprecantur. At Ansellus auditâ peti-
 tione eorum, gauisus est valdè, & sine dilati-
 one gratis, quod petebatur, concessit. Itaque
 ex condicito pariter properantes, Gerardum
 II. Cameracensis vrbis Præsulem aggrediun-
 tur, ad cuius diocesim tunc locus ille perti-
 nebat, quid animo gerant, pandunt, & quia
 eius parochiani erant, vt voto eorum assen-
 tiat, exposcunt. Quibus auditis venerandus
 Pontifex libentissimè annuit, receptoque
 fundo de manu Anseli, quem ab eo in bene-
 ficium tenebat, cum arundineto adiacente, eis
 tradidit. Quo accepto, cœnobium illic con-
 struere cœperunt, & de suis allodijs compe-
 tenter, pro vt poterant, ditauerunt. Aggre-
 gantur ibi Deo deuoti viri, se cum facultatu-
 lis suis Christo deuouentes, eius grex pusillus
 esse gestientes. Quorum curam memoratus
 Præsul gerens, duos ex monachis Hasnonien-
 sis cœnobij, honestæ vitæ, ad instituendos
 eos eis misit; è quibus vni, Alardo nomine,
 curam commisit, & Abbatem ordinauit. De
 quo quia se occasio præbuit, libet paucis a-
 perire, cuius simplicitatis, cuiusque bonitatis
 fuerit. Is etenim, si res exigeret, vt quoquam
 progredi debuisset, non meliorem equum si-
 bi eligebat, sed & sæpe animal, quo veheba-
 tur, capistro pro freno regebat. Residentibus
 monachis in claustro, in medio eorum sede-
 bat, & veluti quilibet ex eis, cum sobrietate
 agebat,

SS. Belgij. 9.
 O. Ab. Alj
 Anselmum
 nuncupant.

agebat, familiariter cum eis colloquens, & Dominum eorum se esse obliuiscens. Si quis ei venerationē impendere voluisset, osculando manus, vel genua, seu alio quolibet modo, cum quadam animaduersione prohibebat, dicens, se eis hunc morem indulgere, futuroscūque post se adseribat huiusce exactores reuerentiæ. Nec ista tamen referentes, in eos inuehimur, qui hæc more Ecclesiastico sibi congruenter sinunt fieri. Præfatus Pontifex cernens eosdem fratres haud segniter instare rebus cœptis, eandem Ecclesiam omnimodis, quantum perualuit, libertauit; propter quod baculum regiminis in manu sua retinuit vt ei daret, quem sibi congregatio canonicè eligeret. Præterea contulit eis quædam altaria, sed & innumera impendit beneficia. Erat enim in Ecclesia sanctæ Mariæ Cameracensis, cui idem Gerardus præerat Episcopus, venerabilis Decanus nomine Hugo, qui tam eundem Episcopum, quàm alios fideles viros Cameracenses vtriusque ordinis animabat, vt liberales existerent præscripto cœnobio. Ipse quoque omnem pœnè substantiam suam illò conuehebat, vnde monasterium & habitacula fratrum primitus ædificauit.

Hæc ex manuscripto Sigeberti Gūblacēsis Chronico, quod Aquicincti, à quodā eius loci, vt apparet, monacho auctū adseruatur fideliter hausim⁹.

Quomodo autem Cluniacensis instituti reformatio apud Aquicinctinos sit introducta, narrat

Iperius

Iperius in Chronico suo Bertinensi: Anno Domini millesimo centesimo decimo, monasterium Aquicincti ad religionem reparatum est & reductum per Dominum Lambertum Abbatem nostrum, cum ex monachorum dissensionibus nactus esset oportunitatem, monachis Aquicincti inter se tumultuantibus, in tantum, ut suum Abbatem expellentes deponerent. Hoc itaque Dominus Lambertus considerans, per secretos internuntios illos induxit, ut virum venerabilem, moribus egregium, ac prudentia, facultiaque decoratum sibi sumant in Abbatem, quod collapsa eorum Ecclesia releuetur. Et eis nominari fecit Dominum Aluisum monachum nostrum reformatum, Ecclesie sancti Vedasti tunc intendentem. Igitur Aquicinctenses monachi Aluisum, instinctu Lamberti Abbatis nostri, in suum Abbatem elegerunt, qui consilio & auxilio eiusdem Lamberti, eandem Ecclesiam reformavit, & in spiritualibus ac temporalibus sic exaltauit, ut eius nomen celebre fieret ubique, & idem Aluisus tandem eligeretur in Episcopum Atrebatensem. Haecentis Iperius.

Est verò cœnobium istud longè notissimum à Gymnasio Aquicinctino, quod in Duacena Academia R. P. Ioannes Letaillerus huius loci Abbas excitandum curauit, & Patribus Societatis Iesuregendum commisit.

DE Aquicinctensis, siue Aquicinēsis, ut veteres nuncupant, cœnobij primis Abbatibus,

eorum.

An. 1110.

*De Lamberto Abbate Bertinensi
plura vide.*

Cap. 17.
II. § 40.

Cap. 40.

eoruq; rebus gestis, in manuscripto Sigebertini Chronici exemplari, quod Aquicincti ab eius loco monacho auctum exstat, ista me legere memini

An. 1086.

Anno CIO. LXXXVI. consecrata est Ecclesia huius Aquicinensis cœnobij, in honore Domini nostri Iesu Christi, eiusdemque genitricis S. Mariæ, à Domno Gerardo Cameracensi Episcopo, decretumque ab eodem Præsule, vt festiuitas illorum Sanctorum, quorum pignora hunc allata fuerant, omni anno agatur in hoc loco.

An. 1087.

Anno CIO. LXXXVII. obiit Alardus primus Abbas huius Aquicinensis Ecclesiæ. Cui successit Alelmus, ex Normannia, de cœnobio Becci.

An. 1088.

Anno CIO. LXXXVIII. obiit Alelmus II. Abbas Aquicinensis cœnobij, qui quantæ bonitatis fuerit experti sunt febricitantes, dum ad tumulum eius dormientes, febrim cum somno sapius deposuerunt. Cui successit Haimericus, Atrebatensis monachus, litteris eruditus.

An. 1090.

Ea tempestate venit Aquicinctum quidam nomine Gelduinus, qui ex monacho Laudunensi Abbas S. Michaëlis de Terrascia, relicta Abbatiâ ob amorem Domini reclusus vixit Aquicincti.

An. 1092

Anno CIO. XCII. Gerardus Episcopus Cameracensis obiit, qui nostrum cœnobium valdè dilexit, & sublimare studuit. Gualcherus ei succedit.

Alij Gualtherus,

An. 1093.

Anno CIO. XCIII. Ecclesia S. Georgij Hefdinensis traditur Ecclesiæ Aquicinensi.

Anno

Anno CIO. XCV. expulso ab Episcopatu Gualchero, Manasses ei succedit, *Obijt Rainoldus Remensis Archiepiscopus.* An. 1097.

Anno CIO. XCVI. Ansellus de Ribodimonte, fundator Aquicinenſis Eccleſiæ, cum Godefrido Bullonio, Duce Lotharingiæ, alijsq; Principibus Chriſtianiſ, ad terram ſanctam Turcis eripiendam proficiſcitur.

Anno CIO. C. Robertus Comes Flandrenſium ab Hieroſolymis repatrians, detulit ſecum brachium S. Georgij martyriſ, quod Eccleſiæ Aquicinenſi tranſmiſit, per venerandum Haimericum Abbatem ipſius loci, illatum Aquicincti III. Kal. Iulij. An. 1100.

Anno CIO. CII. Obijt Haimericus tertius Abbas Aquicinenſis, cui ſucceſſit Gelduinus. An. 1102.

Anno CIO. CV. Manaffe Cameracenſi Epifcopo accepto monachico habitu, Odo primus Abbas ex cœnobio S. Martini Tornacenſis Eccleſiæ, in Epifcopatu ei ſucceſſit. An. 1105.

Anno CIO. CIX. Gelduinus quarto loco Aquicincti Abbas, ſaſtidiens onus regiminiſ, potiuſque eligens otium olim actæ recluſionis, reliquit curam animarum, & iterum effectus eſt recluſus apud S. Bertinum. Cui ſucceſſit in cura paſtorali Rotbertus, eiufdem cœnobij monachus. An. 1133.

Anno CIO. CXI. Robertus Aquicinenſis cœnobij quintus Abbas, ægrè ferens inſectatione quorundam ſæculariũ vexari Eccleſiam ſibi creditam ſimul quia hoc ei imputaba-

cur,

tur, consilio accepto dimisit Abbatiam, succedente ei Domno Aluifo.

An 1130.

Anno CIO. CXXX. defuncto Domno Roberto Atrebatensi Episcopo, succedit ei in Pontificatu Domnus Aluifus Aquicinenfis Ecclesiæ sextus Abbas, vir magnæ religionis & singularis seueritatis: Cui in Aquicinenfi Ecclesia substituitur Domnus * Gozuinus septimus Abbas.

* De B.
Gozuino
Molanus
in Natal.
SS. Belgij
vita
Aquicincti
& apud
nos MS. est.

Anno CIO. CLI. in ciuitate Atrebatensi post beatæ memoriæ Domnum Aluifum Episcopum, qui in expeditione Hierosolymitana obierat, ordinatus est Godescalcus IV. Episcopus.

Anno CIO. CLV. in insula Aquicinenfi dedicata est Ecclesia beatæ Dei genitricis Mariæ à Godescalco Atrebatensi Episcopo, mense Iulio.

An. 1166.

Anno CIO. CLXVI. piæ memoriæ Dominus Grozuinus, Abbas Aquicinenfis septimus, caritate illustris, amator pacis & religionis, VII. Id. Octobris circa mediam noctem, die Dominica de hoc sæculo transijt. Quo in Ecclesia B. Mariæ semper virginis, in loco vbi orare consueuerat, cum magno filiorum suorum gemitu tumultato, Alexander, Prior eiusdem Ecclesiæ, ei octauus succedit.

An. 1173.

Anno CIO. CLXXIII. Alexander Abbas Aquicinenfis pretiosas plurimorum Sanctorum reliquias de diuersis Ecclesiarum locis congregauit, quas in theca auro & argento ad hoc præparata decenter locauit.

Anno

Anno CIO. CLXXIX. Simon Abbas istius *An. 1179.*
 loci, in reditu à Concilio Romano Clareual-
 lem diuertit, & reliquias Domini Bernardi,
 eiusdem cœnobij Abbatis, petitas obtinuit,
 & in hoc Aquicinensi monasterio decenter
 reposuit.

Anno CIO. CLXXX. Dominus Simon ab-
 bas Aquicinensis nonus, communicato cum
 fratribus suis consilio, Ecclesiam S. Saluato-
 ris, mense Septembri deponit, eò quod non
 sufficeret tam parua basilica magno conuen-
 tui Aquicinensi.

Anno Christi CIO. CLXXX. anno à con- *An. 1181*
 structione eiusdem Ecclesiæ centesimo III.
 mensis Martij die II. iacta sunt fundamenta
 istius nouæ Aquicinensis Ecclesiæ. Primum la-
 pidem in fundamento Balduinus Comes isti-
 us pagi, manibus suis cum cæmento posuit.

Hugò, Cameracensis quondam Decanus,
 qui Ecclesiæ Aquicinensi in principio suæ
 prouectionis, magno fuit adminiculo, à pro-
 prio remouetur sepulchro. Nam nouæ Eccle-
 siæ fundamentum per ipsum recto tràmite
 suum dirigebat cursum. Lapis in sepulchro eius
 repertus est, in quo hoc scriptum contine-
 batur:

Hic est sepultum corpus Hugonis Decani
 S. Mariæ Cameracensis Ecclesiæ, qui constru-
 xit claustrum, cum porticu eiusdem Ecclesiæ,
 capellamque S. Gingulsi. Insuper, vt cætera
 taceamus, multis annis à carne abstinuit, su-
 per plumam non iacuit, nisi fortè in hoc mo-

nasterio, iussu Abbatis. Hic construxit claustrum, porticum, Eleemosynariam, capellamque B. Mariæ, & multa alia beneficia fratribus contulit. Hic in festiuitate omnium Sanctorum, postquam Missam celebrasset, graui infirmitate percussus, monachus effectus, obiit in bona confessione & vera fide, anno Domini CIO. XCIII. VI. Idus Decembris.

Ano 1202.

Anno CIO. CCII. Obijt Domnus Simon Abbas nonus; cui successit Domnus Adam decimus.

Anno CIO. CCIV. Domnus Adam obiit. Cui successit Domnus Vuillelmus vndecimus, postmodum Abbas sancti Amandi, & Romam profectus & inde rediens factus est monachus Clareuallensis.

Ipsa autem facta Abbate S. Amandi, domnus Simon Abbas XII. ei successit. Is incepit am Ecclesiam ab auunculo suo Simone nono Abbate feliciter consummauit, & duobus campanilibus cum vndecim campanis studiosius insigniuit.

Anno CIO. CCVIII. Vuillelmus noster Abbas vndecimus, Abbas S. Amandi efficitur. Cui successit Domnus Simon Abbas XII. de quo supra diximus.

Ano 1212.

Anno CIO. CCXIX. Honorius Papa II. concessit Domno Simoni Abbati Aquicinctensi XII. & successoribus eius, vsum mitræ & anuli.

Hactenus ex manuscripto Sigibertini Chronici

nici exemplari Aquicinctino, quod pro sua humanitate nobiscum communicavit vir Ecclesiasticarum Belgij antiquitatum peritissimus, Franciscus Barrus, Prior Aquicinctinus; cuius varia de Belgicorum monasteriorum exordijs scripta utinam typis aliquando evulgentur.

CAPVT LXIX.

AETLENSE monasterium, vulgò AEtI.

Est id situm in ripa Oeni, supra VVasserburgium, & fundatum ab Arnolpho, Comite Damasiano, amicissimo Henrici quarti Imperatoris, ibidem cum vxore Gisala sepulto circa annum 1080. quod quidem per fratrem eius *Fridericum* dictum *Rocho*, ad tantam egestatem redactum est, vt egrè tres monachos alere posset. Engelbertus Comes VVasserburgensis postea refecit, ac collaple-
tauit: Limpurgium arcem seu castrum suum vicinum solo æquavit, quod otio & solitaria vitæ ac disciplinæ strepitus ciuiles atque aulici minimè conuenirent: demum VVasserburgium cum toto famulitio migravit, atque ibidem de cetero habitauit:

Et hoc circa annum Domini 1160.

T 2

CAP.

1080.